

**การประเมินหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2555
วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี***
**The Curriculum Evaluation of Bachelor Degree
in Community Public Health Program B.E.2555,
Sirindhorn College of Public Health, Suphanburi***

ธานินทร์ สุธีประเสริฐ** จิรนนท์ ตูลชาติ** สุวรรณี เนตรศรีทอง**
Tanin Suteeprasert** Jiranan Tullachat** Suwannee Netsrithong**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2555 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี ตามรูปแบบซิปป์ในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ประชากรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ผู้ใช้หลักสูตร ได้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและรองผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการ จำนวน 7 คน และอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร จำนวน 12 คน 2) บัณฑิต จำนวน 43 คน และ 3) ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 84 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด

ผลการวิจัย พบว่า การประเมินภาพรวมทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 1) บริบท ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหาวิชาในหลักสูตร ในความคิดเห็นของบัณฑิต และผู้ใช้หลักสูตรมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นภาพรวมในระดับมาก (Mean = 4.04, S.D. = 0.45) 2) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย คุณลักษณะอาจารย์ผู้สอน คุณลักษณะนักศึกษา และปัจจัยเอื้อต่อการเรียนการสอน ในความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้หลักสูตรมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นภาพรวมในระดับมาก (Mean = 3.59, S.D. = 0.48) 3) กระบวนการ ประกอบด้วย การบริหารหลักสูตรของภาควิชา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการฝึกประสบการณ์สาธารณสุขชุมชน ในความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้หลักสูตร มีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นภาพรวมในระดับมาก (Mean = 4.07, S.D. = 0.40) และ 4) ผลผลิต ประกอบด้วย คุณลักษณะเชิงวิชาชีพของบัณฑิตตามผลลัพธ์การเรียนรู้ (LO) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และความรู้อื่นๆ ที่ส่งเสริมการทำงานของบัณฑิต ในความคิดเห็นของบัณฑิต ผู้ใช้หลักสูตร และผู้ใช้บัณฑิต มีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นภาพรวมในระดับมาก (Mean = 3.86, S.D. = 0.52)

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตร สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน
รูปแบบซิปป์

* ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี ประจำปีการศึกษา 2559

** อาจารย์ภาควิชาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี

ABSTRACT

The purpose of this research is to evaluate the curriculum of Bachelor's degree in Community Public Health Program B.E.2555, Sirindhorn College of Public Health, Suphanburi using the CIPP model (Context, Input, Process, and Product). The population of the study was categorized into 3 groups 1) Curriculum users consisted of 7 members of the program committee and Vice-Director of Academic Affairs Division and 12 instructors, 2) 43 students, and 3) 84 graduates' supervisors. The instruments used in the study included the questionnaire. The collected data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, minimum, and maximum.

The results of the research were as follows: the Bachelor's degree in Community Public Health Program B.E.2555, Sirindhorn College of Public Health, Suphanburi was rated at the high level in overall. 1) The context consisted of the curriculum objectives, curriculum structure and contents were evaluated at the high level from members of the program committee and Vice-Director Academic Affairs Division, instructors and students (Mean = 4.04, S.D. = 0.45). 2) The input which consisted of the attributes of the curriculum administrators, student's qualification and the enabling factors for learning were evaluated at the high level by members of the program committee and Vice-Director Academic Affairs Division, instructors and students (Mean = 3.59, S.D. = 0.48). 3) The process which consisted of the curriculum management, the learning instruction, the evaluation and the community health fieldwork were evaluated at the high level by members of the program committee and Vice-Director Academic Affairs Division, instructors and students (Mean = 4.07, S.D. = 0.40). 4) The results of the product which consisted of the learning outcomes, the 21st century skills of the students and the relevant knowledge for work were evaluated at the high level by members of the program committee and Vice-Director Academic Affairs Division, instructors, students and the graduates' supervisors (Mean = 3.86, S.D. = 0.52).

Keywords : Curriculum Evaluation, Bachelor's Degree in Community Public Health Program, CIPP Model

** This research was funded by Sirindhorn College of Public Health, Suphanburi for Academic Year 2016 (2559 B.E.)*

*** Lecturer, the Department of Community Public Health, Sirindhorn College of Public Health, Suphanburi*

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะมีความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 จึงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนเป็นหลัก¹ เครื่องมือสำคัญในการจัดการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร การประเมินหลักสูตรจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าหลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน สามารถพัฒนาและปรับปรุงในบริบทใดเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และกระแสความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในปัจจุบันและอนาคต

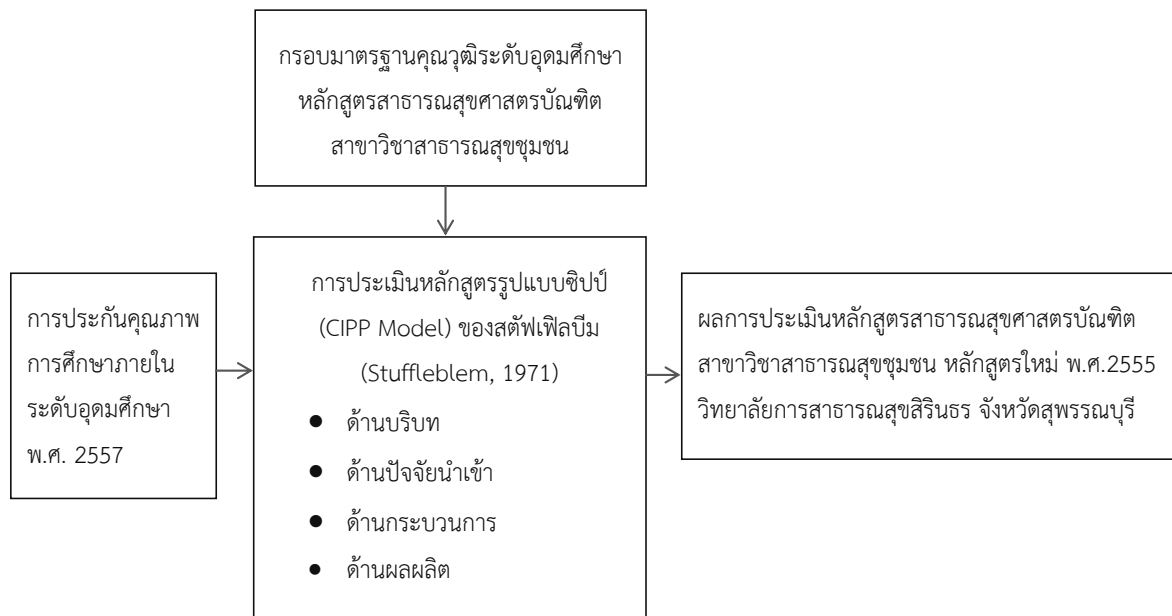
การประเมินหลักสูตรรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของสตีฟเฟิลปีม² ประกอบด้วย การประเมินด้านบริบท (context) เป็นการประเมินสภาวะแวดล้อมของหลักสูตร การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า หรือตัวป้อน (Input) เป็นการประเมินผลเกี่ยวกับทรัพยากรต่างๆ ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน ผู้เรียน สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน และงบประมาณ การประเมินด้านกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินผลการบริหารจัดการ หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผลการเรียนรู้และการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา และการประเมินด้านผลผลิต (Product) เป็นการประเมินผลสิ่งที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Learning Outcome : LO) ความพึงพอใจของนิสิตต่อหลักสูตรและผู้ใช้บัณฑิตต่อตัวบัณฑิต

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นสถาบันการศึกษาในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ทำหน้าที่ผลิตบุคลากรสาธารณสุข โดยปัจจุบันได้เปิดสอนหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน³ ซึ่งในปีการศึกษา 2558 นักศึกษาสาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน รุ่นที่ 1 ได้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2555 เป็นหลักสูตรสมทบมหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 จนถึงปัจจุบัน แต่ยังไม่เคยมีการประเมินหลักสูตรดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ในภาควิชาสาธารณสุขชุมชน จึงเห็นควรทำการประเมินผลคุณภาพหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2555 โดยใช้แบบจำลองชิปปี้ เพื่อสะท้อนการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการหลักสูตรดังกล่าว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการการเรียนการสอนของภาควิชาให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินคุณภาพหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2555 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี ตามรูปแบบชิปปี้ ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) เพื่อประเมินหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2555 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้รูปแบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบท ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหาวิชาของหลักสูตร
2. ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย คุณลักษณะอาจารย์ คุณลักษณะนักศึกษา และปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการฝึกประสบการณ์สาธารณสุขชุมชน

4. ด้านผลผลิต ประกอบด้วย คุณลักษณะเชิงวิชาชีพของบัณฑิตตามผลลัพธ์การเรียนรู้ (LO) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และความรู้ความสามารถที่ส่งผลต่อการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) เพื่อประเมินหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2555 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2555 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง ดังนี้

1. บัณฑิต ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษารุ่นที่ 1 ทุกคน ที่ปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 6 เดือน จำนวน 47 คน

2. ผู้ใช้หลักสูตร ได้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทุกคน จำนวน 6 คน รองผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการ 1 คน และคณาจารย์ภาควิชาสาธารณสุขชุมชนทุกคน จำนวน 12 คน ในวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี รวมผู้ใช้หลักสูตร จำนวน 19 คน

3. ผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้บังคับบัญชาชั้นต้นทุกคนของบัณฑิตที่ปฏิบัติงานด้วย จำนวน 47 คน และผู้ร่วมงานของบัณฑิตที่ทำงานร่วมกันไม่น้อยกว่า 6 เดือน จำนวน 47 คน รวมทั้งสิ้น 94 คน

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ตัวเลือก ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าคะแนนเท่ากับ 5, 4, 3, 2, และ 1 คะแนน ตามลำดับ จำนวน 3 ชุด ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต เพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็นต่อหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน ในทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต

2. แบบสอบถามสำหรับผู้ให้หลักสูตร เพื่อสอบถามสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ความคิดเห็นต่อหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน ในทั้ง 4 ด้าน เช่นเดียวกับแบบสอบถามสำหรับบัณฑิต

3. แบบสอบถามสำหรับผู้ใช้นักบัณฑิต เพื่อสอบถามสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ความคิดเห็นต่อหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา

สาธารณสุขชุมชน ต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตในแต่ละสมรรถนะหลัก การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และความรู้ความสามารถที่ส่งเสริมการทำงานของบัณฑิต

คุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการวัดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามหรือดัชนีความสอดคล้อง โดยหาค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 3 ท่าน และเลือกข้อที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.5 มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงนำเครื่องมือดังกล่าวไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากกลุ่มวิจัยและบริการวิชาการ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือนมีนาคม - พฤษภาคม 2560 ในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มบัณฑิตและผู้ใช้นักบัณฑิต มีขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อประสานขอที่อยู่ สถานที่ทำงานจากบัณฑิต

2. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้อำนวยการวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี ถึงบัณฑิตและผู้ใช้นักบัณฑิต

3. ส่งแบบสอบถามฉบับสำหรับบัณฑิตและผู้ใช้นักบัณฑิตทางไปรษณีย์ ถึงผู้ใช้นักบัณฑิตและบัณฑิต เพื่อให้ตอบกลับลงในซองที่ผู้วิจัยจัดเตรียมให้ ในระยะเวลาที่กำหนด โดยแยกซองของบัณฑิต กับผู้ใช้นักบัณฑิต

4. เก็บรวบรวมแบบสอบถามจากบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อคำตอบ โดยได้รับแบบสอบถามฉบับที่ครบถ้วน สมบูรณ์ จากบัณฑิต จำนวน 43 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.5 ของบัณฑิตทั้งหมด สำหรับฉบับที่ใช้บัณฑิตได้รับการตอบกลับและเป็นชุดที่ครบถ้วน สมบูรณ์ จำนวน 84 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.4 ของผู้ใช้บัณฑิตทั้งหมด

กลุ่มอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและรองผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการ จำนวน 7 คน และอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร จำนวน 12 คน มีขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อประสานงานและส่งแบบสอบถามให้กลุ่มเป้าหมายทุกคนตอบกลับในระยะเวลาที่กำหนด

2. เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับและตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์ของแบบสอบถามโดยพบว่าได้รับแบบสอบถามที่ครบถ้วน สมบูรณ์จากกลุ่มเป้าหมายทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติพรรณนา โดยแสดงในรูปจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และแปลความหมายระดับคะแนนความคิดเห็นซึ่งเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยที่ได้จากการประเมินตามรูปแบบซิปป์ ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านบริบท

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้หลักสูตรต่อบริบทของหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.04, S.D. = 0.45) โดยมุมมองของบัณฑิตเห็นว่าบริบทของหลักสูตรมีความเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาในระดับมาก (Mean = 4.00, S.D. = 0.39) เช่นเดียวกับมุมมองของผู้ใช้หลักสูตรที่เห็นว่าบริบทของหลักสูตรมีความเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาในระดับมาก (Mean = 4.10, S.D. = 0.51) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้หลักสูตรต่อบริบทของหลักสูตร

ด้านบริบท	บัณฑิต (n=43)			ผู้ใช้หลักสูตร (n=19)			ภาพรวม (n=62)		
	Mean	S.D.	ระดับ	Mean	S.D.	ระดับ	Mean	S.D.	ระดับ
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.03	0.41	มาก	4.22	0.49	มาก	4.09	0.44	มาก
2. โครงสร้างหลักสูตร	4.01	0.54	มาก	4.09	0.61	มาก	4.03	0.56	มาก
3. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรภาพรวม	4.02	0.45	มาก	4.01	0.53	มาก	4.02	0.47	มาก
ภาพรวม	4.00	0.39	มาก	4.10	0.51	มาก	4.04	0.45	มาก

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้หลักสูตรต่อปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.59, S.D. = 0.48) โดยมุมมองของบัณฑิตเห็นว่า ปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรมีความเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.66, S.D. = 0.40) ในขณะที่ผู้ใช้หลักสูตรที่เห็นว่าปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรมีความเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาในระดับปานกลาง (Mean = 3.47, S.D. = 0.61) โดยเฉพาะปัจจัยเอื้อต่อการเรียนการสอนในหลายๆ ด้าน ได้แก่ ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ระบบอินเทอร์เน็ต โรงอาหาร ระบบน้ำดื่ม หอพักนักศึกษา และปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ ซึ่งได้แก่ ห้องส่งเสริมการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเพียงพอ การจัดการน้ำเสีย การจัดการขยะ และระบบประปา ที่ผู้ใช้หลักสูตรเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง โดยส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับความคิดเห็นของบัณฑิต ยกเว้นปัจจัยเอื้อต่อการเรียนการสอนในเรื่องห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ที่บัณฑิตเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก และห้องสุขาที่บัณฑิตเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลาง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้หลักสูตรต่อปัจจัยนำเข้า

ด้านปัจจัยนำเข้า	บัณฑิต (n=43)			ผู้ใช้หลักสูตร (n=19)			ภาพรวม (n=62)		
	Mean	S.D.	ระดับ	Mean	S.D.	ระดับ	Mean	S.D.	ระดับ
1. คุณลักษณะอาจารย์ผู้สอน	4.14	0.40	มาก	3.62	0.63	มาก	3.98	0.54	มาก
2. คุณลักษณะนักศึกษา	4.12	0.40	มาก	3.62	0.51	มาก	3.92	0.50	มาก
3. ปัจจัยเอื้อต่อการเรียนการสอน	3.52	0.44	มาก	3.47	0.61	ปานกลาง	3.49	0.51	ปานกลาง
3.1 ห้องเรียน	3.99	0.66	มาก	3.89	0.61	มาก	3.96	0.64	มาก
3.2 ห้องปฏิบัติการ	3.57	0.72	มาก	3.49	0.73	ปานกลาง	3.55	0.72	มาก
3.3 ห้องสมุด	3.76	0.60	มาก	3.43	0.77	ปานกลาง	3.66	0.67	มาก
3.4 แหล่งฝึกประสบการณ์ 1-3	4.30	0.44	มาก	4.08	0.47	มาก	4.23	0.46	มาก
3.5 ระบบอินเทอร์เน็ต	2.84	0.87	ปานกลาง	3.28	0.91	ปานกลาง	2.98	0.90	ปานกลาง
3.6 โรงอาหาร	3.37	0.52	ปานกลาง	3.05	0.97	ปานกลาง	3.27	0.70	ปานกลาง
3.7 ห้องสุขา	3.23	0.87	ปานกลาง	3.58	0.77	มาก	3.34	0.85	ปานกลาง
3.8 ระบบน้ำดื่ม	2.86	0.84	ปานกลาง	2.56	0.90	ปานกลาง	2.77	0.86	ปานกลาง
3.9 หอพักนักศึกษา	3.08	0.85	ปานกลาง	3.00	0.96	ปานกลาง	3.05	0.88	ปานกลาง
3.10 ระบบแนะแนวและจัดการข้อร้องเรียน	3.62	0.65	มาก	3.66	0.70	มาก	3.64	0.66	มาก
3.11 อื่นๆ ได้แก่ห้องส่งเสริมการเรียนรู้ ระบบน้ำเสีย ขยะ ประปา	3.20	0.70	ปานกลาง	3.30	0.82	ปานกลาง	3.19	0.76	ปานกลาง
ภาพรวม	3.66	0.40	มาก	3.47	0.61	ปานกลาง	3.59	0.48	มาก

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านกระบวนการ

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้หลักสูตรต่อกระบวนการของหลักสูตรในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.07, S.D. = 0.40) โดยในมุมมองของบัณฑิตเห็นว่าด้านกระบวนการของหลักสูตรมีความเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.86, S.D. = 0.37) เช่นเดียวกับมุมมองของผู้ใช้หลักสูตรที่เห็นว่ากระบวนการของหลักสูตรมีความเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาในระดับมาก (Mean = 3.95, S.D. = 0.37) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้หลักสูตรต่อกระบวนการ

ด้านกระบวนการ	บัณฑิต (n=43)			ผู้ใช้หลักสูตร (n=19)			ภาพรวม (n=62)		
	Mean	S.D.	ระดับ	Mean	S.D.	ระดับ	Mean	S.D.	ระดับ
1. การบริหารหลักสูตรของภาควิชา	3.80	0.51	มาก	3.82	0.45	มาก	3.82	0.49	มาก
2. การจัดการเรียนการสอน	4.04	0.46	มาก	3.90	0.38	มาก	4.00	0.44	มาก
3. การวัดและประเมินผล	4.12	0.47	มาก	3.89	0.44	มาก	4.05	0.47	มาก
4. การฝึกประสบการณ์สหวิชาชีพ ชุมชน 1-3	4.27	0.48	มาก	4.12	0.45	มาก	4.22	0.47	มาก
ภาพรวม	3.86	0.37	มาก	3.95	0.37	มาก	4.07	0.40	มาก

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านผลผลิต

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบัณฑิต ผู้ใช้หลักสูตร และผู้ใช้บัณฑิต ต่อผลผลิตของหลักสูตรในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.86, S.D. = 0.52) โดยในมุมมองของบัณฑิตเห็นว่าด้านผลผลิตของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.02, S.D. = 0.46) มุมมองของผู้ใช้หลักสูตรเห็นว่าปัจจัยด้านผลผลิตของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก (Mean = 3.68, S.D. = 0.36) และในมุมมองของผู้ใช้บัณฑิตก็มีความเห็นว่าผลผลิตของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นกัน (Mean = 3.79, S.D. = 0.56) แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทั้งสามกลุ่มจะเห็นได้ว่ากลุ่มบัณฑิตจะประเมินตนเองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มผู้ใช้บัณฑิตและกลุ่มผู้ใช้หลักสูตร โดยกลุ่มผู้ใช้บัณฑิตประเมินตนเองส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มผู้ใช้หลักสูตร ยกเว้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (LO) ในด้านความรู้ และทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และคุณลักษณะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่กลุ่มผู้ใช้หลักสูตรมีคะแนนประเมินสูงกว่ากลุ่มผู้ใช้บัณฑิต ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบัณฑิต ผู้ใช้หลักสูตร และผู้ใช้บัณฑิตต่อผลผลิต

ด้านผลผลิต	บัณฑิต (n=43)			ผู้ใช้หลักสูตร (n=19)			ผู้ใช้บัณฑิต (n=84)			ภาพรวม (n=146)		
	Mean	S.D.	ระดับ	Mean	S.D.	ระดับ	Mean	S.D.	ระดับ	Mean	S.D.	ระดับ
1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม LO	4.06	0.48	มาก	3.64	0.34	มาก	3.79	0.58	มาก	3.77	0.60	มาก
1.1 คุณธรรม จริยธรรม	4.34	0.54	มาก	3.96	0.38	มาก	3.97	0.60	มาก	4.08	0.58	มาก
1.2 ความรู้	4.02	0.57	มาก	3.86	0.36	มาก	3.74	0.65	มาก	3.84	0.60	มาก
1.3 ทักษะทางปัญญา	3.84	0.55	มาก	3.53	0.49	มาก	3.65	0.61	มาก	3.69	0.59	มาก
1.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.29	0.49	มาก	4.02	0.50	มาก	4.07	0.67	มาก	4.13	0.61	มาก
1.5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.88	0.52	มาก	3.68	0.45	มาก	3.74	0.60	มาก	3.77	0.56	มาก
1.6 ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	3.99	0.59	มาก	3.88	0.39	มาก	3.63	0.62	มาก	3.77	0.60	มาก
2. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.02	0.47	มาก	3.82	0.44	มาก	3.78	0.57	มาก	3.86	0.54	มาก
3. ความรู้อื่นๆ ที่ส่งเสริมการทำงานของบัณฑิต	3.82	0.62	มาก	3.51	0.44	มาก	3.82	0.59	มาก	3.78	0.59	มาก
ภาพรวม	4.02	0.46	มาก	3.68	0.36	มาก	3.79	0.56	มาก	3.86	0.52	มาก

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาการประเมินหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2555 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี ตามรูปแบบชิปปี้ ในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ด้านบริบท

ผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบทจากบัณฑิต และผู้ใช้หลักสูตร โดยภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าทั้งบัณฑิตและผู้ใช้หลักสูตรเห็นตรงกันว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

สอดคล้องกับปรัชญาของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรมีหมวดวิชาต่างๆ ที่เหมาะสมทั้งด้านหมวดวิชา รายวิชา และหน่วยกิต เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความทันสมัย สามารถนำไปใช้ในการทำงาน การศึกษาต่อ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความรู้ ความคิด และทักษะ สอดคล้องกับแนวคิดของวิชัย วงษ์ใหญ่⁴ ที่กล่าวว่าการออกแบบหลักสูตรที่ดีต้องสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนและสังคม รวมถึงสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยอื่นๆ ที่กล่าวว่าปัจจัยด้านบริบทของหลักสูตรโดยใช้รูปแบบชิปปี้ในการประเมิน มีความเหมาะสมในระดับมาก⁵⁻⁸

2. ด้านปัจจัยนำเข้า

ผลการประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้าจากบัณฑิต และผู้ใช้หลักสูตรโดยภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ มีคุณธรรมจริยธรรมเหมาะสมกับวิชาชีพ สำหรับคุณลักษณะของนักศึกษาที่แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ามาเรียนและเกณฑ์การคัดเลือกที่เหมาะสมทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ สำหรับปัจจัยเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในมุมมองของบัณฑิตที่เห็นว่ามี ความเหมาะสมในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าหลักสูตร ได้จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด แหล่งฝึกประสบการณ์ที่มีความเหมาะสม และเพียงพอต่อบัณฑิต

3. ด้านกระบวนการ

ผลการประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ จากบัณฑิตและผู้ใช้หลักสูตรโดยภาพรวม พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล ตลอดจนการจัดการฝึกประสบการณ์ สาธารณสุขชุมชนที่หลักสูตรกำหนด ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม โดยสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยอื่นๆ ที่กล่าวว่าปัจจัยกระบวนการของหลักสูตรที่ตนได้ศึกษาโดยใช้รูปแบบชิปปี้ในการประเมิน มีความเหมาะสมในระดับมาก⁵⁻⁸

4. ด้านผลผลิต

ผลการประเมินหลักสูตรด้านผลผลิตจากบัณฑิต ผู้ใช้หลักสูตร และผู้ใช้บัณฑิตโดยภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนทำให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร(Learning Outcome: LO) ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมุมมองของผู้ใช้บัณฑิตได้ประเมินความพึงพอใจของบัณฑิตในด้านความสัมพันธ์ระหว่าง

บุคคลและความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (Mean=4.07) รองลงมา คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Mean=3.97) ด้านความรู้และทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.74 ด้านทักษะทางปัญญา (Mean=3.65) และทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (Mean=3.63) ขณะที่มุมมองของผู้ใช้หลักสูตรและบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรในแต่ละด้านค่อนข้างสอดคล้องกัน โดยสอดคล้องกับงานการศึกษาวิจัยที่ได้กล่าวว่าด้านผลผลิตของหลักสูตร จากการประเมินโดยใช้รูปแบบชิปปี้ มีความเหมาะสมในระดับมาก⁵⁻⁸ นอกจากนี้ยังพบว่า ความรู้ความสามารถที่ส่งเสริมการทำงานของบัณฑิต และการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของบัณฑิต อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรได้จัดประสบการณ์เพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้ในสถานการณ์ปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการประเมินหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2555 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี ตามรูปแบบชิปปี้ ในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ในภาพรวม พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาลงในรายประเด็นยังพบว่าด้านปัจจัยนำเข้า ในส่วนของปัจจัยเอื้อต่อการเรียนการสอน เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต โรงอาหาร ห้องสุขา ระบบน้ำดื่ม หอพักนักศึกษา และระบบอื่นๆ ได้แก่ ห้องเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเพียงพอ การจัดการน้ำเสีย การจัดการขยะและระบบประปา ทั้งในความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้หลักสูตรยังอยู่ในระดับปานกลาง จึงสมควรได้นำมาพิจารณาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการประเมินหลักสูตรครั้งต่อไปควรใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพร่วมด้วย เพื่อค้นหาประเด็นสำคัญที่ลึกซึ้งที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาจาก รศ.ดร.วิรัช วรรณรัตน์ ดร.ลิลลี่ ศิริพร และ ดร.มณฑาทิพย์ ไชยศักดิ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและแนะแนวทางการศึกษาวิจัย ดร.ปริทัศน์ เจริญช่าง ผู้อำนวยการวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้สนับสนุนทุนวิจัยในครั้งนี้ รองผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการ คณาจารย์ประจำหลักสูตรสาธารณสุขชุมชน ผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิตรุ่นที่ 1 ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตอบแบบสอบถาม และ ดร.สุวัฒนา เกิดม่วง ที่ได้กรุณาตรวจสอบแก้ไขบทความย่อภาษาอังกฤษและเขียนรายการอ้างอิง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

REFERENCES

- Office of the National Economic and Social Development Board. Direction of the National Economic and Social Development Plan No.12. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board, 2015. (in Thai)
- Stufflebeam, D.L. The relevance of the CIPP evaluation model for educational accountability. Journal of Research and Development in Education, 1971; 5(1): 19-25.
- Sirindhorn College of Public Health, Suphanburi. Student Handbook Academic Year 2015. Suphanburi: Sirindhorn College of Public Health, Suphanburi, 2015. (in Thai)
- Wongyai, W. Curriculum Development and New Teaching. 3rd ed. Bangkok: Tanasuan Printing, 1982. (in Thai)
- Pongchareoen, C. The Curriculum Evaluation of Bachelor Degree in Nursing Program B.E. 2545, Boromarajonani College of Nursing, Suphanburi. Master Thesis of Education Program in Curriculum and Instruction, Thepsatri Rajabhat University, 2010. (in Thai)
- Chaipasert, P., Watanachot, K., Sungkarn, P., Dajsri, C., Chayseang, T., Warayanopakorn, P. An Evaluation of the Bachelor of Education Program (5 years) in Chemistry Teaching (Revised A.D.2011) Faculty of Education, Burapha University. Journal of education, 2015; 26(3): 127-139. (in Thai)
- Teepailboon, K., Pongpan, P., Tangjang, P., Robdam, S., Boonpayung, R., Jindasawat, R. An Evaluation of the Bachelor of Education Program (5 years) in Mathematics Teaching (Revised A.D.2011) Faculty of Education, Burapha University. Journal of education, 2015; 26(3): 41-49. (in Thai)
- Hoksuwan, P., Peerapatanapong, N. Curriculum Evaluation and Employers Opinion for Graduate Students: The Case Study of the M.Ed. in Education Technology, Faculty of Education, Burapha University. Journal of education, 2016; 27(1): 49-60. (in Thai)